

LuontoVoima palvelun laatumerkkinä

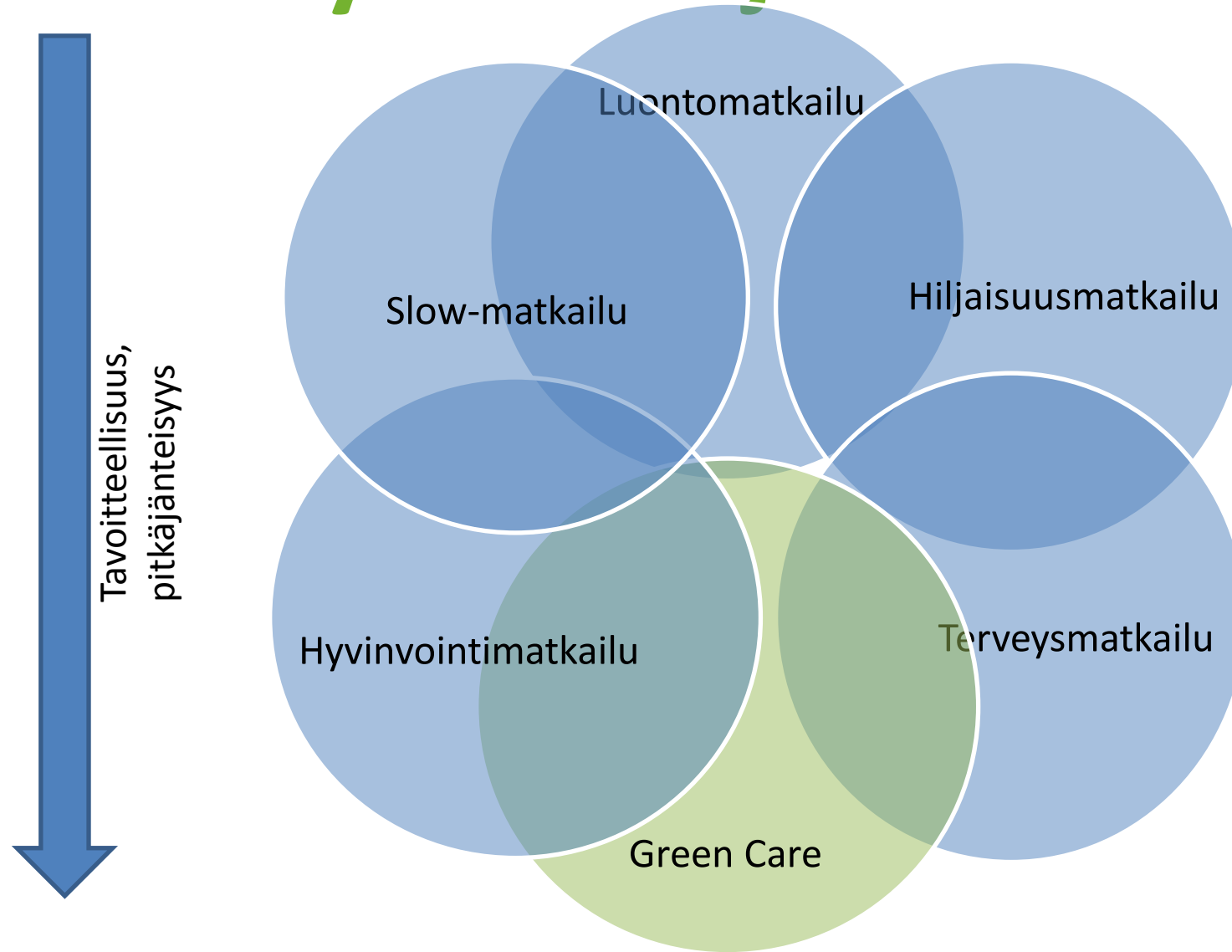
LuontoVoimaa-työpaja 10.10.2017 Hossa, Suomussalmi

Maija Lipponen, tutkija,
Luonnonvarakeskus (Luke)
maija.lipponen@luke.fi

Esityksen sisältö

- Mitä on Green Care?
- Mikä tekee palvelusta Green Care -palvelun?
- Green Care -palveluesimerkkejä
- Suomalainen Green Care:
 - LuontoHoiva ja LuontoVoima
- Laadunhallinnasta: Laatumerkit

Mitä yhteistä ja mitä eroa?

Green Care

Sosiaali-, terveys-, kasvatus- tai muu hyvinvointipalvelu, joissa hyödynnetään luontoa **vastuullisesti, ammatillisesti ja tavoitteellisesti.**

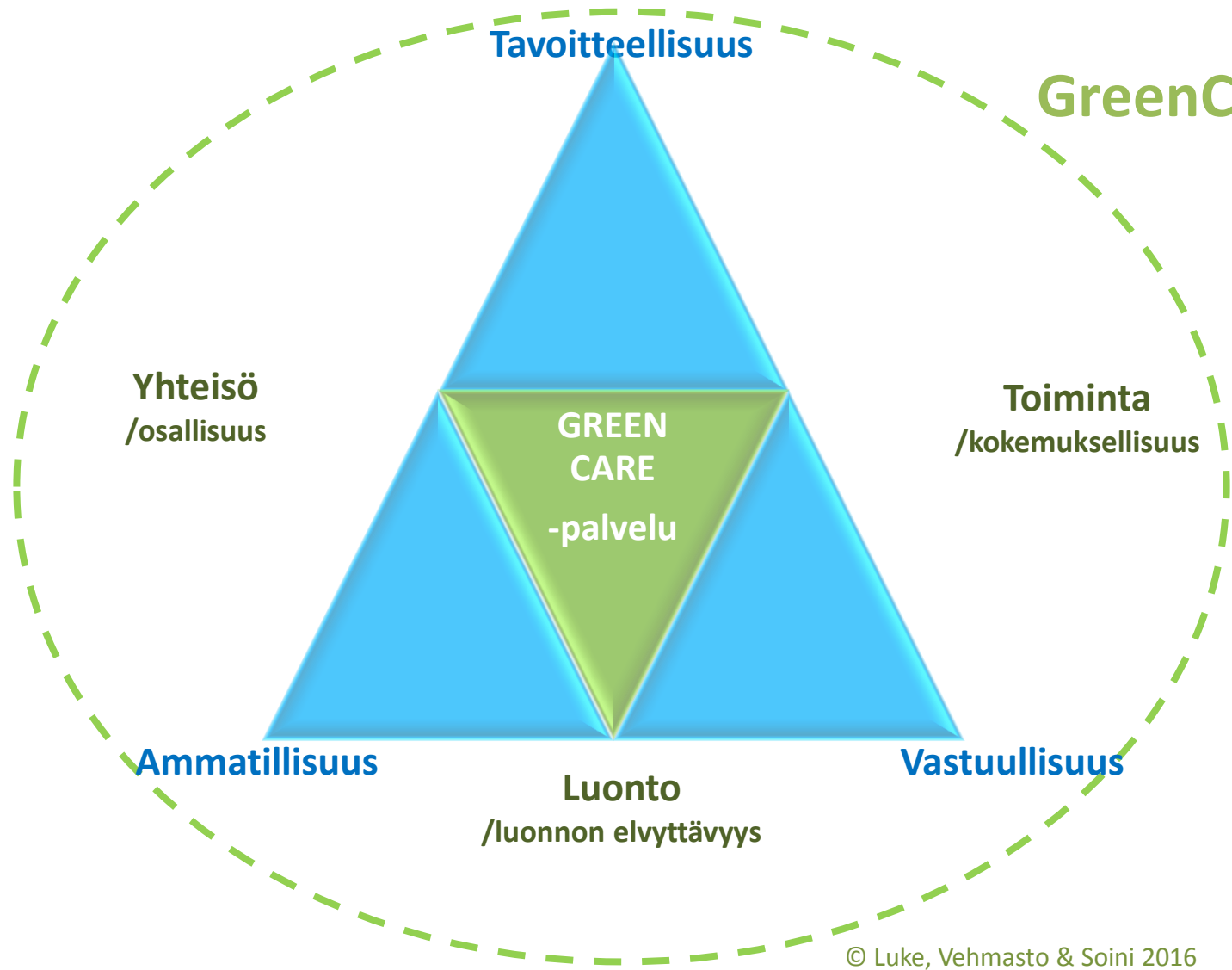
Hyvinvointivaikutukset syntyvät **luonnon elvyttävyyden, kokemuksellisuuden ja osallisuuden kautta.**

Voidaan toteuttaa niin **metsässä, puutarhassa, maatilalla kuin puistoissakin.** Jotkin toimintamuodot soveltuvat **kaupunkiin ja sisätiloihin.**

Lähde ja kuvat: Elina Vehmasto

**Mikä tekee palvelusta
Green Care
-palvelun?**

GreenCare-toimintatapa

Green Care -elementit

Green Care –toiminnan hyvinvointivaikutukset syntyvät luonnon elvyttävyyden sekä siihen liitetävän toiminnan ja yhteisöllisyyden kautta

LUONTO: Käytetään edistämään, vahvistamaan tai nopeuttamaan asetettuja tavoitteita. Eläimet ovat yksi keskeinen Green Care -toiminnan luontoelementti.

YHTEISÖ: tärkeä osallisuuden tunteen rakentamisessa; luontolähtöinen yhteisöllinen toiminta tarjoaa osallisuuden kokemuksen

TOIMINTA: tuottaa monia myönteisiä vaikutuksia monissa hoiva- ja kasvatustilanteissa; luonto voi olla aktiivisen toiminnan kohde tai väline

Green Care -perusedellytykset

Tavoitteellisuus: tavoitteet asetetaan ja niitä seurataan palvelu- ja asiakastyypin mukaan.

Ammatillisuus: osaaminen on suhteessa tarjottavaan palveluun. Green Care -palveluja voidaan tuottaa moniammatillisessa yhteistyössä. Tärkeää myös asiakastilanteen hallinta ja asiakkaan kohtaamistaidot. Palvelussa on huomioituna laatu, lainsäädäntö, vakuutukset, turvallisuus, omavalvonta, yhteistyö, kehittäminen, markkinointi jne.

Vastuullisuus: syntyy arvoista ja eettisistä toimintatavoista. Vastuullinen toimija tähtää ympäristön, yhteiskunnan, yhteisön ja yksilön hyvinvoinnin edistämiseen. Pyrkimys luoda sosiaalista, ekologista ja kulttuurista lisäarvoa, jolla on myös taloudellista merkitystä.

GreenCare
FINLAND

**Green Care
-esimerkkejä
Suomessa**

LUONTOHOIVAA

LUONTO

Luontoavusteinen terapia

Luonnon kuntouttava käyttö

Luontolähtöinen pedagogiikka

Tavoitteellinen luontolähtöinen toiminta

ELÄIN

Eläinavusteinen terapia

Sosiaalipedagoginen eläintoiminta

Eläinavusteinen pedagogiikka

Tavoitteellinen eläinavusteinen toiminta

PUUTARHA

Puutarhaterapia

Sosiaalinen ja terapeuttinen puutarhatoiminta

Pedagoginen puutarhatoiminta

Tavoitteellinen puutarhatoiminta

MAATILA/METSÄ

Terapia maatilaympäristössä

Kuntouttava toiminta maatilalla tai metsänhoidossa

Pedagoginen toiminta maatilalla

Tavoitteelliset maatilavierailut

LUONTOVOIMAA

Maatila- ja puutarha-avusteinen toiminta

- Maatilan kasvatuksellinen yhteisö, jossa toimiminen tähtää elämänhallinnan tukemiseen ja omien voimavarojen löytämiseen
- Jokaiselle jotain, roolit yhteisössä
- Oikea, fyysinen tekeminen
- Esim. kuntouttava työtoiminta, ikäihmisten päivätoiminta maatiloilla, tavoitteelliset maatilavierailut, puutarhaterapia, terapeuttiset puutarhat hoivakodeissa

Eläinavusteinen toiminta

- Eläimet ovat yksi keskeinen Green Care -toiminnan luontoelementti
- Eläinten avulla toteutetaan monia menetelmiä mm. sosiaalisten taitojen opetteluun, tunnetaitojen vahvistamiseen, omien vahvuuksien löytämiseen, itsetunnon vahvistamiseen, arjessa jaksamisen tueksi...
- Esim. eläinavusteinen toimintaterapia, ratsastusterapia, sosiaalipedagoginen hevostoiminta, sosiaalipedagoginen koiratoiminta jne.

Rauhoittumisessa keskeinen osuus on eläimen koskettamisella (eläimen lämpö, pehmeys) ja sen läheisyyden kokemisella. (Shiloh ym. 2003, Fine 2006)

Eläimen avulla voidaan saada kontakti ja jättää muistijälkiä jopa vaikeasti dementiaa sairastaviin potilaisiin. (Lunden 2010)

Luontoavusteinen toiminta

- Luonnon avulla toteutetaan erilaisia tavoitteellisia hoiva-, kasvatus- ja virkistyspalveluja
- Esim. kuntouttava patikointi, työhyvinvointiryhmät
- Luonnon tutkitut hyvinvointivaikutukset
 - ATR eli tarkkaavuuden elpymisen teoria
 - Fysiologiset vaikutukset
 - Psyykkiset ja sosiaaliset vaikutukset
 - Toiminnallisuus ja tarjoumat

Brittitutkimuksessa ulkona liikkuvilla ihmisillä oli 50 % muita ihmisiä vähemmän lieviä mielenterveysongelmia. Mitchell 2013.

ADHD-lasten levottomuus ja häiriökäyttäytyminen oli kolme kertaa vähäisempää luonnossa liikkumisen jälkeen verrattuna liikkumiseen sisätiloissa. Kuo & Faber 2004.

Hyvä luontosuhde voi toimia jopa suojaavana tekijänä muita psyykkistä terveyttä uhkaavia tekijöitä vastaan. Nisbet ym. 2011

**Suomalainen
Green Care
-toimintatapa**

Sosiaali- terveys

Hoito,
kuntoutuksen ja
toimintakyvyn
palvelut

Työllistymisen
tuen palvelut
Päivätoiminta

Hoiva, perhehoito,
laitos- ja palvelu-
asuminen, tuettu ja
ohjattu asuminen

Sosiaalipedag. kasvatus

Sosiaalipedagogiset
kuntoutuksen ja
varhaisen tuen
sosiaalipalvelut

Lasten, nuorten ja
perheiden
ehkäisevän tuen
palvelut

Varhaiskasvatus
Luontokoulut
Kerho- ja
harrastustoiminta

Virkistys- hyvinvointi

Erityisryhmien
virkistyspalvelut
Esteetön
luontoliikunta

Työhyvinvointi-
palvelut
Luontoliikunta-
palvelut

Virkistyspalvelut
Hyvinvointi- ja
luontomatkailu-
palvelut

LuontoHoivaa

LuontoVoimaa

Mikä tekee virkistys-, hyvinvointi- tai luontomatkailupalvelusta LuontoVoima-palvelun?

LuontoVoiman määritelmän mukaan:

- Tavoitteellinen, pitkäjänteinen toiminta
- Palvelun käyttäjä ja maksaja usein sama
- Luonnon hyvinvointivaikutukset tietoisesti hyödynnetty
- Elvyttävä, voimaannuttava, ennaltaehkäisevä
- Palvelu on suunnattu erityisryhmälle (myös Tyhytoiminta)
- Huomioitava mahdollinen tuen tarve: esteettömyys, ohjaus tai käytettävät välineet
- Palveluiden tuottajilta ei edellytetä sosiaali- ja terveysalan koulutusta (laatumerkissä kuitenkin muita vaatimuksia)
- Toiminnassa noudatetaan kunkin palvelualan suosituksia ja säädöksiä

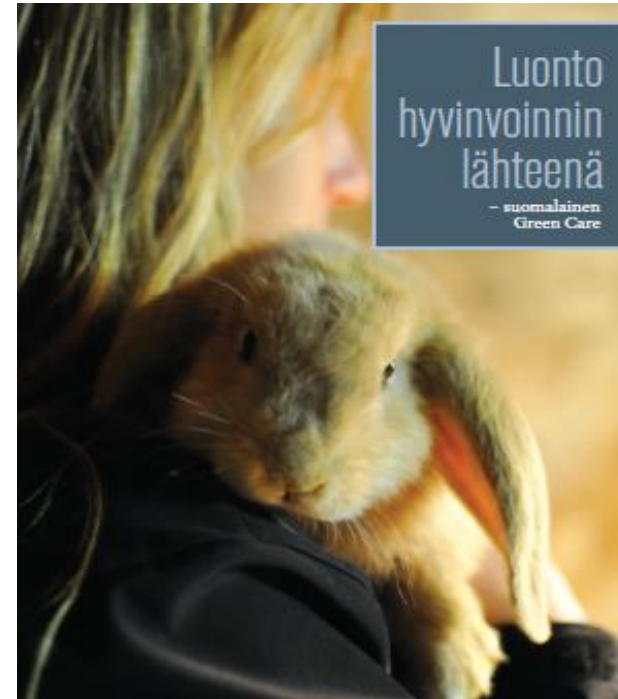
Kuva: Elina Vehmasto

**Green Care
-palveluiden
laadunhallinnasta**

Green Care -palveluiden laadunhallinta

Sähköinen Green Care -laatu työkirja:
<http://www.gcfinland.fi/laatu/laatumerkit/>

Sähköinen esite:
<http://www.gcfinland.fi/green-care/>

Paperikirjanen tilattavissa verkkokaupasta:
<http://luke.juvenesprint.fi/fi/>

GREEN CARE -LAATUMERKIT

Luonnosta hyvinvointia ja laadukkaita palveluja

LuontoVoima
L A A T U A

Virkistys-, hyvinvointi- ja kasvatuspalvelut

LuontoHoiva
L A A T U A

Sosiaali- ja terveyspalvelut

GreenCare
F I N L A N D

GREEN CARE -LAATUMERKKIEN SISÄLTÖ

Laatumerkin hallinta: Green Care Finland ry

Myöntäjä: Green Care -laatulautakunta

Voimassaoloaika: kolme vuotta

Merkki on palvelukohtainen

Green Care -laatumerkkien edellyttämät dokumentit:

Green Care -laatutyökirja

- palvelun laadun kokonaishallinta

Turvallisuussuunnitelma

- edellytys sekä Voiman että Hoivan palveluille
- kattaa yksityiskohtaisesti palvelun turvallisuusasiat

Omaevalvontasuunnitelma

- edellytys LuontoHoivan (Sote) palveluille

Green Care -laatumerkkien edellyttämä osaaminen:

I) Green Care -osaaminen (väh 5 op)

- voi täydentyä kokemuksellisella osaamisella

II) Palvelun vaatima osaaminen

- esimerkiksi sote-osaamisen oltava riittävää tuotettavaan palveluun nähden

<http://www.gcf Finland.fi>

Kiitos!

Kainuun ajankohtaiset Green Care -asiat löydät nettisivulta www.gcfinland.fi/kainuu sekä Facebookissa ryhmässä [Green Care Kainuu!](#)

Tulossa muun muassa:

- **8.11.17** [Tutustuminen Green Careen hoivakodeissa](#), Kajaani
- **6.2.2018** [Hoivamaatila-työpaja](#), paikka ilmoitetaan myöhemmin
- **27.2.2018** [Green Care -perusteet \(5 op\)](#) alkaa Kainuun ammattiopistossa, ilmoittautuminen käynnissä!

Luonto voimaksi Kainuussa –hanke
maija.lipponen@luke.fi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin